

Lapsiperheet

Barnfamiljer

01/2009 | <http://www.lape.fi>

Sisällys:

Puheenjohtajan tervehdys	3
Hoitovapaa voi pudottaa lapsiperheen...	4
Lapeuutiset	6
Hanki yksi jäsen – kaksinkertaistetaan Lape:n jäsenmäärä!	7
Carolina Cederberg-Kuosmanen: Perheiden...	8
Aluetoiminnan kehittäminen hyvässä vauhdissa	10
Kuntaliitos puhututtaa perheen pienimpiäkin	11

Lehden toimitus:

KIRJOITTAJAT

Anna Lanás-Nevala
Tuomas Koivuniemi
Emilia Jääskeläinen
Elina Seitz
Laura Vaskivuo

TAITTO

Edward Stewart
<http://edkest.meisso.com>

KOTISIVUT

<http://www.lape.fi>

JÄSENSIHTTEERI

Johanna Harmainen
jasensihiteeri@lape.fi

RAHASTONHOITAJA

Anne Liias
rahastonhoitaja@lape.fi

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Anna Lanás-Nevala
anna.lanas@gmail.com

VARAPUHEENJOHTAJA

Roberta Fabritius
rfabritius@gmail.com

SIHTEERI

Sanna Hamström
sanna.hamstrom@luukku.com

MUUT HALLITUKSEN JÄSENET

Johanna Happonen
johanna.happonen@netti.fi

Henrietta Janhonen
henrietta.janhonen@hotmail.com

Emilia Jääskeläinen
emilia_jii@yahoo.com

Anna Lepistö
lepistoanna@gmail.com

Yhteistyökumppanit

Leikkien.fi

www.leikkien.fi

Vauvatar

www.babyshop.fi

Condiana

www.condiana.fi

Hobbyhouse Rita

www.hobbyhouse.fi

Lemonkids

www.lemonkids.fi

Mammaksi

www.mammaksi.fi

Taidekehystämö Hyvärinen

www.taidehyvarinen.fi

Art Of Music

www.artofmusic.fi

Little Star

www.littlestar-shop.com

LeluTalo

www.lelutalo.fi

Lelupuoti

www.lelupuoti.net

Pinjata

www.pinjata.fi

Vauvatavara.net

www.vauvatavara.net

Vekaravintti

www.vekaravintti.fi

Yhteistyökumppanit tarjoavat alennuksia tuotteistaan/palveluistaan Lape:n jäsenille. Katso tarkemmat tiedot kotisivuiltamme <http://lape.fi/fi/jasensivujasenedut.html>

Lapsiperheet

Barnfamiljer
01/09

on Lapsiperheiden Etujärjestön julkaisema, kaksi kertaa vuodessa ilmestyvä lehti. Lehdessä käsitellään lapsiperheitä koskevia yhteiskunnallisia asioita ja pyritään vahvistamaan vanhempien asemaa lastensa ensisijaisina kasvatelijoina.

Puheenjohtajan tervehdys

Kun istun tähän lukuisten harrastusteni ja töideni tapahtumapaikalle, tietokoneelle, olen totta puhuen joskus mahdottoman väsynyt. En jaksaisi alkaa kaikkeen. Voi, minullahan on kolme aivan pientä lasta ja yleensä takana kehnot yöunet. Ja tekemistäkin riittäisi niin tietokoneella kuin ulkomaailmassa.

Ensimmäiseksi avaan sähköpostini, jonne saapuvat lisäksi myös ilmoitukset uusista viesteistä Lapen keskustelupalstalla. Ja kas, eteeni aukeaa maailma täynnä motivaatiota pursuvia aktiiveja, kannanottoja, tapahtumia, yhteistyökumppaneita, jäsenlehteä, paikallistointia...

Todistaessani tuota positiivista paloa, jolla lapelaiset ovat kuka missäkin touhussa, tarttuu se toiminnan ilotuksessa. Yhtäkkiä jokainen äsken niin väsynyt soluni onkin täynnä ideoita, toivoa, intoa, toimintatarmoa! Tunsinko äsken itseni väsyneeksi? Ihanko totta, minä? Ei voi olla.

Ja tämä ilo ja energia ei suinkaan katoa kun painan läppäriäni kannen taas kiinni. Minä sain jotain aikaan tässä istuessani, olin osana jotain hyvää. Ja tämä pystyvä, riemukas nainen nappaa nyt tyttäret leikkeihin ja kotihommiin

– ei suinkaan se tunnin takainen väsynyt mörökölli, jonka en arvannutkaan kaikkoavan näin helposti.

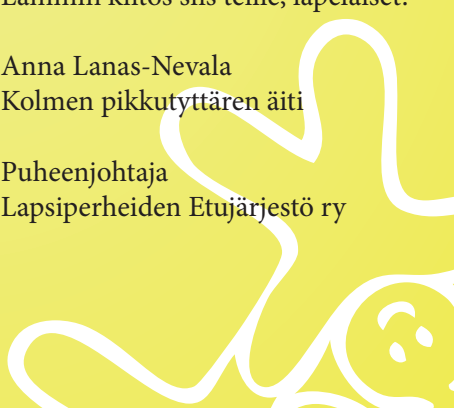
Niin, yhä uudelleen minä hämmästelen ja ihastelen lapelaisten toimintaa: tuo toimintatarmo, tuo halu hyödyntää omaa tietotaitoaan yhteisen asian eteen... Tiedotusvälineet kertovat päivittäin maamme ja muun maailman ikävistä asioista, mutta tällä kentällä näen, kuinka ihmiset ovat vilpittömän valmiita laittamaan itsensä ja oman aikansa likoon saadakseen aikaan positiivista muutosta. Ihan tavalliset ihmiset.

Tuo valmius itse tehdä ja olla mukana on minusta suunnattoman piristävää! Juuri sehän on se positiivinen muutosvoima, jonka avulla asioihin saadaan parannuksia.

Lämmin kiitos siis teille, lapelaiset!

Anna Lanas-Nevala
Kolmen pikkutyttären äiti

Puheenjohtaja
Lapsiperheiden Etujärjestö ry

Hoitovapaa voi pudottaa lapsiperheen toimeentuloloukkuun

Taantuma on nostanut esiin hoitovapaan aikaisen toimeentuloloukun mahdollisuuden monen lapsiperheen järkytykseksi. Asia on kevään aikana noussut myös julkiseen keskusteluun, mutta parannusta tilanteeseen ei toistaiseksi ole tiedossa.

Niin perheillä kuin päättäjilläkin on huonosti tiedossa, että puolison työttömyys ei ole työnantajan kannalta riittävä syy hoitovapaan keskeyttämiseen. Hoitovapaalla oleva voi käytännössä jäädä ilman toimeentuloa jopa kahdeksi vuodeksi, jos työnantajan kanssa on kerralla sovittu enimmäismittaisesta vapaasta. Hoitovapaasta voidaan lain mukaan sopia enintään kahdessa jaksossa ja viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan alkua.

Työsopimuslain vallitsevan tulkinnan mukaan hoitovapaan keskeyttäminen vaatii erityisen painavia syitä, kuten puolison kuolema tai avioero. Työnantajalla on kuitenkin aina mahdollisuus sopia vapaan käytöstä työpaikkakohtaisesti.

Hoitovapaalle jääneellä ei myöskään ole mahdollisuutta työttömyyskorvaukseen, vaikka hän ilmoittautuisi työttömäksi työnhakijaksi, koska hänen tulkitaan olevan itse anomallaan vapaalla.

Toimeentuloloukku uhkaa ainoastaan vakituksissa työsuhteissa olevia. Se on mahdollista välttää irtisanoutumalla ja hakeutumalla työttömäksi työnhakijaksi, mutta siinäkin tapauksessa työttömyyskorvaus ei ala juosta ennen kuin kolmen kuukauden karenssi-aika on ummessa. Lapsiperheissä tilannetta pidetään vääristyneenä, syrjivänä ja niin eettisesti kuin moraalisesti arveluttavana.

Syrjäytymisen riski kasvaa

Perheiden hyvinvointi on yksi nykyisen hallitusohjelman painopisteistä, mutta hoitovapaan ja työttömyyden yhdistelmästä syntyvä tuloloukku uhkaa vain kasvattaa lapsiperheiden pahoinvoinnin, lapsiköyhyyden ja viime kädessä syrjäytymisen riskiä. Tutkijat ovat todenneet toimeentulo-ongelmien synnyttävien ongelmia myös muilla elämänalueilla.

Valtiosihteeri Terttu Savolainen (kesk) Sosiaali- ja terveysministeriöstä arvioi, että vasta taantuma on nostanut asian käytännössä esiin. Savolainen myöntää, ettei yhteiskunnalla ole tarjota hoitovapaalla olevalle tukea lasten kotihoidon lisäksi. Hän kehottaa perheitä tässä tilanteessa sopimaan hoitovapaasta mahdollisimman lyhyiksi jaksoiksi kerrallaan. Lain määrittelemät ehdot hoitovapaasta sopimiseen ovat kuitenkin hyvin tiukat.

Savolainen huomauttaa Satakomitean esittäneen alle 1,5-vuotiaiden lasten kotihoidon tuen korottamista työttömyyspäivärahan vähimmäistasolle. Hän ei kuitenkaan uskon toteutuvan ainakaan nykyisellä vaalikaudella.

Lapsiperheiden Etujärjestö ry. on saanut hätäantyneilta perheiltä yhteydenottoja asiasta.

Tällainen tuloloukku ei kuulu hyvinvointivaltioon edes taantumien keskellä. Eihän ihmisiä sentään jätetä lähes ilman toimeentuloa, hämmästelee Anna Lanas-Nevala.

Hän toivoo tilanteen johtuvan vain siitä, että mahdollisuutta ei ole tiedotettu.

Jos ongelmaan ei puututa, vanhemmat eivät enää uskalla käyttää mahdollisuuttaan hoitovapaaseen, ja muutenkin kovilla oleva kunnallinen perhepäivähoito kuormittuu entisestään, Anna Lanas-Nevala huomauttaa.

Pärjäisikö perhe?

Työttömyys tarkoittaa useimpien perheiden kohdalla työttömäksi jäävän vanhemman tulojen putoamista 70 prosenttiin normaalista. Yli 80 prosenttia suomalaisista palkansaajista kuuluu johonkin työttömyyskassaan ja on periaatteessa oikeutettu ansiosidonnaiseen työttömyyspäivärahaan.

Noin 3000 euroa kuussa ansaitsevan ansiosidonnainen työttömyyskorvaus on perustasolla noin 1600 euroa kuussa. Korotettu ansio-osa nostaa korvauksen noin 1800 euroon ja työllistymisohjelmallisä runsaaseen 2000 euroon.

Hoitovapaalla olevan puolison ainoa tulonlähde on lasten kotihoidon tuki, jonka perusosa eli hoitoraha yhdestä alle 3-vuotiaasta on 314,28 euroa kuussa, muista alle 3-vuotiaista sisaruksista kustakin 94,09 euroa ja yli 3-vuotiaista

ja alle kouluikäisistä sisaruksista 60,46 euroa kustakin. Hoitolisää, enintään 168,19 euroa kuukaudessa, maksetaan vain yhdestä lapsesta ja siihen vaikuttavat perheen tulot työttömyyskorvaus mukaan lukien.

Oletetaan, että esimerkkiperheellä on kaksi alle 3-vuotiasta lasta. Verotus huomioiden perheelle jää työttömyyskorvauksesta ja lasten kotihoidon tuesta käteen noin 1500 - 1600 euroa. Jos asumiseen kuluu kohtuulliset 700 euroa ja päivittäistavaroihin 600 euroa kuussa, jää kaikkiin muihin menoihin noin 200 - 300 euroa kuussa. ■

Tiina Piha

Janhokset ottivat tietoisin riskin

Lapen Porvooon aluevastaava, kolmivuotiaan Antonin ja puolen vuoden ikäisen Alannan äiti, Henrietta Janhonen sai aivan sattumalta tietoa hoitovapaaloukun mahdollisuudesta hänen selvitellessään vapaalta palaamisen ehtoja ammattiliittonsa SuPerin kanssa.

Liitosta todettiin alan työnantajien noudattavan KKO:n 90-luvulla tekemää ratkaisua, mikä tarkoittaa sitä, ettei sovitusta voi poiketa. Olin todella järkyttynyt ymmärtäessäni, minkä riskin olisimme tietämättämme voineet ottaa, Henrietta sanoo.

Hoitovapaan sopimisen tiukoista aikataulurajoista johtuen hän joutui tekemään päätöksen hoitovapaasta samaan aikaan, kun hänen puolisonsa työpaikalla käytiin yt-neuvotteluja. Tarkan harkinnan jälkeen Janhokset päättivät ottaa vuoden mittaisen riskin, vaikka he ovat monen perheen lailla juuri rakentaneet ja ottaneet reippaasti lainaa.

Vaikka perheen isä olisi oikeutettu ansiosidonnaiseen työttömyyskorvaukseen, Janhosten talous joutuisi työttömyyden toteutuessa todella tiukoille.

Kyllä se olisi katastrofi, Henrietta summaa.

Lapeutiset

Lape ottaa kantaa päivähoiton pienempien ryhmäkokojen puolesta

Päivähoidon suuret ryhmäkoot ovat huolestuttaneet alan asiantuntijoita, ammattilaisia ja vanhempia jo vuosia. Uuteen päivähoitolakiin on määritettävä ryhmien enimmäiskoko. Lapsiperheiden Etujärjestö ry on valmistellut asiasta kannanoton, johon nyt kerätään nimiä internetissä, osoitteessa

http://www.adressit.com/paivahoidon_ryhmakoot

Kannanottoon ja adressiin kerätään nimiä 31.12.2009 asti, jonka jälkeen Lape luovuttaa ne eduskunnalle. Nimien keruun edistymistä voi seurata Lapsiperheiden Etujärjestön kotisivuilla www.lape.fi.

Tietoa kannanotosta ja adressista saa mielellään levittää eteenpäin kaikille kiinnostuneille. Toivottavasti saamme yhdessä aikaan muutoksen!

Kättä päälle lapsen kanssa

Seurakuntien lapsityön keskus kampanjoi YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen juhlavuoden kunniaksi lapsiystävällisemmän Suomen puolesta. Kättä päälle-kampanja haastaa aikuiset tekemään lapsiystävällisiä tekoja lasten omien toiveiden mukaan. Kättä päälle-sopimuksen voi tehdä melkein mistä tahansa ja se voi koskea yhtä lailla olemista kuin tekemistä. Sopimuksia voivat tehdä myös aikuiset keskenään lasten hyväksi.

Tärkeintä on, että lapsen ääni tulee kuulluksi, kaikilla on hauskaa ja sopimus pitää, sanoo hankekoordinaattori Kaisa Rantala.

Sekä perheille että kasvatuksen ammattilaisille suunnattu kampanja jatkuu lokakuun loppuun asti, minä jälkeen lapsista, nuorista ja kasvatuksen ammattilaisista koostuva raati valitsee lapsiystävällisimmän teon. Kampanjalla on kotisivut osoitteessa www.kattapaalle.fi.

Anna Lanas-Nevala jatkaa Lapen johdossa

Lapsiperheiden Etujärjestö ry:n (Lape)

vuosikokous pidettiin 18. huhtikuuta Oulussa. Vuosikokouksessa valittiin nykyinen puheenjohtaja, kempeläinen Anna Lanas-Nevala jatkamaan tehtäväänsä myös vuonna 2009. Muiksi hallituksen jäseniksi valittiin Roberta Fabritius Oulusta, Johanna Happonen Vantaalta, Emilia Jääskeläinen Haukiputaalta sekä Henrietta Janhonen ja Anna Lepistö Porvoosta. Varajäseneksi valittiin Sanna Hamström Porvoosta.

Aluevastaavien uusi yhdyshenkilö Anna Lepistö esittäytyy

”Olen aina ollut aktiivinen järjestöihin. Uskon joukon voimaan asioihin vaikuttamisessa. Usein paikallispolitiikassa vanhempien aloitteet leimataan tunteenilmauksiksi, vaikka niissä olisi vahvat perusteet taustalla. Järjestön antama kannanotto täytyy ottaa vakavasti. Olin vuoden vaihteessa perustanut Kyläyhdistyksen äiti-lapsi-ryhmän. Pohdimme juuri mahdollisuuksia vaikuttaa asioihin laajemmin Porvoossa, kun luin lehdestä Henriettan ja Sannan haastattelun ja palaset loksahivat kuin itsestään paikoilleen. Nyt meillä on kolmen aktiivisen naisen moniammatillinen tiimi tuomassa Lapea näkyville ja viemässä lapsiperheiden asioita eteenpäin.”

”Koulutukseltani olen sekä sosionomi että viestinnän alan tutkinnon suorittanut graafinen suunnittelija. Olen tehnyt molempia töitä monipuolisesti eri alueilla ja toivonut voivani joskus yhdistää nämä kaksi ammattia. Lapen löytyminen siis tuntui unelmien täyttymiseltä. Voin käyttää molempia osaamisalueitani tärkeiden asioiden eteenpäin viemiseksi. Olen työskennellyt lastensuojelussa, päivähoidossa, esiopetuksessa, kustannusosalalla sekä erilaisissa lehdissä.”

”Luonteeltani olen iloinen, energinen ja vastoin käymisten keskelläkin elämänmyönteinen. Olen mukana paikallispolitiikassa ja oman asuinalueeni kyläyhdistyksen aktiivi. Vapaa-ajalla (sitä on kaikesta aktiivisuudesta huolimatta ☺) valokuvaan, piirrän, maalaan, lenkkeilen ja tapaan ystäviä. Perheeseeni kuuluvat mieheni

ja esikouluikäinen tyttäreni. Yhteisenä harrastuksena ovat 38 vuoden ikäisen omakotitalomme remontointi ja kunnostaminen.”

Parisuhteesta perheeksi -projekti

Viime vuoden elokuun ja joulukuun välisenä aikana toteutettiin parisuhdeesta perheeksi -projekti Kempeleen kunnassa RAY:n rahoituksen turvin. Projektin tarkoituksena oli uudistaa Kempeleläistä perhevalmennusta, joka on suunnattu ensimmäistä lastaan odottaville perheille. Projektin aikana ryhmiin osallistui yhteensä noin 180 äitiä ja isää. Ryhmiä pidettiin yhteensä 9. Aiheita kerroilla olivat fysioterapia, raskaus, synnytys, imetys ja lapsivuodeaika, parisuhde, pienen vauvan hoito, lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus, lasten sairaudet, ravitsemus ja hammashoito sekä seurakunta.

Projektin aikana tehtiin yhteistyötä mm. Kempeleen seurakunnan, Oulun AMK:n ja Oulun yliopistollisen sairaalan kanssa. Opiskelijat tekivät päättöteinään mm. videon vauvan sylihoitodosta, imetysohjausta, sairaan lapsen hoidosta ohjaustunnin, parisuhdepedagogian, lapsivuodeaikaa käsittelevän cd-rompun ja pukeutumislämpömittarin. Projektissa käytettiin apuvälineinä mm. vauvan kantoliinoja, jotka lahjoitettiin Kempeleen neuvolaan projektin päätyttyä.

Projektin tuotoksia ja tuloksia on otettu käyttöön Kempeleen neuvolassa ja niitä on levitetty muuallekin Suomeen. Projektin loppuraportista julkaistaan sen valmistuttua kirja, jota on saatavilla maan hyvin varustetuista kirjakaupoista ja kirjastoista vuoden 2009 aikana.

Lapsiperheet-lehdellä uusi päätoimittaja

Lapsiperheet -lehden päätoimittajana on aloittanut Tiina Piha Turusta. Lehti kaipaa jatkuvasti innokkaita avustajia. Mikäli haluat mukaan lehden toimintuotoihin ota päätoimittajaan yhteyttä sähköpostitse: paatoimittaja@lape.fi

Nyt on jokaisen lapelaisen aika aktivoitua.

Hanki yksi jäsen – kaksinkertaistetaan Lapen jäsenmäärä!

Oletko tullut ajatelleeksi, että Lapen jäsenmäärä kaksinkertaistuisi, jos jokainen lapelainen houkuttelisi mukaan yhden uuden jäsenen? Meitä on tällä hetkellä 1324. Jos me kaikki teemme pienen aktiivisen teon, on meitä pian 2648. Helppoa, eikö totta?

Tämän lehden keskiaukeamalla on Lapen yleisesite, jonka voit antaa ystävälle tai tuttavalle. Voit kertoa, että Lape pyrkii vaikuttamaan lapsiperheitä koskeviin asioihin, juuri niihin ”joille pitäisi tehdä jotain”. Lisäksi voit kertoa, mitä jäsenetuja Lapella on. Jäsenedut on listattu taulukkoon. Uusi jäsen saa myös jäsenkortin.

Lape toimii aktiivisesti Internetin keskustelupalstalla, osoitteessa www.lape.fi. Lapen jäsenenä voit kirjoittaa keskustelupalstalle ja osallistua vain jäsenille tarkoitettuihin keskusteluihin. Palstalla keskustellaan lapsiperheitä koskettavista asioista. Siellä pääset myös seuraamaan, millä tavoin Lapen aktiiviset toimijat ajavat meidän kaikkien yhteisiä asioita.

Kiinnostaisiko aktiivinen toiminta?

Tuntuuko, että voisit tehdä enemmän kuin houkuttella mukaan yhden jäsenen? Aloittaminen ei ole vaikeaa. Ensimmäiseksi voit tilata lisää yleisesitteitä ja jakaa niitä ystäville, naapureille, lapsen päiväkotiin ja harrastuksiin, neuvoloihin, puistoihin, kauppoihin jne. Yleisesitettä voi tilata maksutta al-lekirjoittaneelta.

Esitteiden jakamisen lisäksi voit halutessasi tehdä enemmän. Seuraava

aktiivinen askel voisi olla aluevastaavaksi ryhtyminen. Jos paikkakunnallasi toimii jo aluevastaava, voit ottaa häneen yhteyttä ja ehdottaa yhteistyötä. Aluevastaavana toimimisen voi aloittaa ”kevyesti” esimerkiksi jakamalla esitteitä ja kertomalla, että järjestömme on olemassa. Aluevastaavana saat alueesi jäsenten yhteystiedot ja voit halutessasi olla heihin suoraan yhteydessä. Lape on julkaissut tänä vuonna Aktiivin oppaan, josta enemmän toisaalla tässä lehdessä.

Lape ei jätä aktiivejaan yksin! Saat muiden aktiivien tuen, neuvoja ja oh-

jeita sekä oppaan, josta voit helposti tarkistaa asioita. Tule rohkeasti keskustelupalstalle tutustumaan muihin aktiiveihin. Lämpimästi tervetuloa!

Yhteystiedot esitetilauksia varten:

Emilia Jääskeläinen
emilia_jii@yahoo.com
040 576 0778

Ilmoita sähköpostilla tai tekstiviestillä nimesi, osoitteesi ja tilattavien esitteiden lukumäärä. ■

Carolina Cederberg-Kuosmanen: Perheiden hyvinvointi kysyy uutta yhteisöllisyyttä

Jokaisen tehtävänä on välittää toisista, kiteyttää psykiatrian sairaanhoitaja Carolina Cederberg-Kuosmanen nykypäivän yhteisöllisyyden ytimen. Yhteisöllisyys ja vertaistuki etsivät uusia muotojaan kotien ulkopuolelta.

Kouluampumiset ravistelivat turkulaisen Carolina Cederberg-Kuosmanen miettimään, kenen oikein pitäisi ottaa vastuu. Itse hän päätyi siihen tulokseen, ettei kukaan voi vetäytyä vastuusta, kun lapset, nuoret ja perheet voivat huonosti.

Ei voi vain jäädä päivittelemään. Vastaava tapaus voi koskettaa ketä tahansa; seuraavaksi voi paukahtaa oman kotikaupungin keskustassa tai omien lasten koulussa, hän perustelee.

Psykiatrian sairaanhoitajana Turun psykiatrian nuorten poliklinikalla työskentelevä Carolina ryhtyi saman tien herättelemään muitakin. Helmikuussa hän polkaisi pystyyn avoimen keskusteluryhmän, jossa vastuunjako ja välittämisen tapoja on pohdittu joukolla. Niin sosiaali- ja kasvatustyön ammattilaisia kuin tavallisia vanhempia kokoavia keskustelutilaisuuksia on ollut jo kaksi ja kolmas on sovittu toukokuun alkuun. Tilaisuudet poikivat jatkossa kenties muutakin toimintaa.

Koulukiusaamisen jäljillä

Carolinaa itseään huolestuttaa erityisesti nuorten yksinäisyys ja koulukiusaaminen, joita on löytenyt myös kouluampumisten taustalta. Työssään hän on nähnyt, että masentunut nuori on hyvin usein myös koulukiusattu. Jos hänellä olisi valta, lapset saisivat oppia empatian taitoja jo pienestä pitäen eikä yhdenkään koululaisen tarvitsisi tuntea itseään yksinäiseksi tai mennä peloissaan kouluun.

Kiusaaminen jättää aina uhriinsa syvät jäljet ja vaikuttaa itsetuntoon, Carolina sanoo vakavasti.

Kiusaaminen ei hänen mielestään välttämättä ole mainittavasti lisääntynyt, vaikka tunnettujen tapausten määrä onkin kasvanut. Kasvu voi johtua myös siitä, että nuoret itse ovat valistuneita ja osaavat hakeutua avun piiriin.

Koulukiusaamisen syitä hän sanoo voivansa vain arvailla.

Kyllä perheiden rikkonaisuus näkyy. Vanhempien nopeat erot ja yhteen menot johtavat siihen, etteivät osapuolet pääse ihmissuhteissaan kovin syvälle ja toisaalta nuoret joutuvat vain sopeutumaan uusiin tilanteisiin ja selviämään parhaansa mukaan. On puhtaasti laiminlyötyjä ongelmaperheiden nuoria ja on myös niitä, jotka ovat aina saaneet kaiken haluamansa eivätkä siedä pettymyksiä, Carolina pohtii.

Hän näkee joka tapauksessa selvän yhteyden koulukiusaamisen ja yhteisöllisyyden puutteen välillä.

Mutta on vaikeaa sanoa, kumpi on muna, kumpi kana, Carolina huomauttaa.

Hän ei soimaa koulujen henkilökuntaa. Opettajat eivät hänen mukaansa voi mitenkään nähdä kaikkea ja kou-

lut tekevät ahkerasti aloitteita kiusaamisen karsimiseksi ja ennalta ehkäisemiseksi.

Tutustumisen tavat vaativat päivitystä

Carolinan vetämissä keskustelutilaisuuksissa on pohdittu erityisesti perheiden ja niiden eri-ikäisten jäsenten pahoinvoinnin taustoja. Puheenvuoroista on selvästi noussut esiin juuri yhteisöllisyyden kaipausta ja haaste.

Vertaistuelle on iso tilaus, Cederberg-Kuosmanen tiivistää.

Yhteisöllisyys tuntuu nyt etsivän uusia muotoja. Keskustelutuokioissa monet ovat kertoneet kokevansa yhteydenpidon läheisiin ja tuttaviihin sekä uusiin ihmisiin tutustumisen yhä hankalammaksi. Työ ja elämäntilanteet usein erottavat yhdistämisen sijasta eikä esimerkiksi uusiin naapureihin tutustumista helpottavia tapoja ole päivitetty.

Varsinkin kaupunkiympäristössä kiireisten ihmisten on hankalaa löytää sujuvia tuttavuuden hieromisen ja yhdessä olemisen tapoja etenkin kun koti on nykyisin monelle viimeinen lepoa ja rauhaa tarjoava linnake, jonne ei haluta yllätysvieraita.

Itsekin ajattelen, että kun töiden jälkeen menen kotiin ja kauppaan, imuroin ja laitan ruokaa ja mitä kaikkea, en kaipaa ketään yllättäen soittamaan ovikelloa, Carolina tunnustaa kiertelemättä.

Kiire kaikkien kiusana

Yhteisöllisyys on perinteisesti liitetty kotikeskeiseen elämään. Yksi ajankohdaisimmista kysymyksistä tuntuukin olevan, kuinka yhteisöllisyyttä voidaan

rakentaa ja kokea myös kodin ulkopuolella. Sen merkitystä turvaverkostojen lähteenä ja sosiaalisena kasvattajana kun ei nykyisinkään voi liioitella.

Kaupunkielämään mukautuneelle yhteisöllisyydelle näyttäisi olevan sinänsä hyvät lähtökohdat: Aikuisten kesken syntyy jatkuvasti mitä erilaisimmissa paikoissa kokoontuvia uusia vertaisryhmiä ja ongelmana on lähinnä, kuinka löytää itseä kiinnostava ryhmä. Kotinsa rauhoittaneet lapsiperheet taas voivat tutustua toisiinsa esimerkiksi erilaisten vapaa-ajan tapahtumien tai harrastusten yhteydessä. Myös ilmaista tarjontaa on paikkakunnasta riippuen melko runsaasti.

Yksi uuden yhteisöllisyyden haasteista onkin juuri ajan puute. Jopa vapaa-aikana vanhemmilla on usein kiire suuntaan tai toiseen. Myös Carolina myöntää ajasta olevan aina pulaa ja ihmisten ilmoille lähdön tuntuvan usein hankalalta. Rohkaisuksi muille kotinurkissa viihtyville hän toteaa sen yleensä kannattavan.

On hirveän antoisaa, kun lopulta kuitenkin lähtee. Yhden ihmisen tehtävänä ei onneksi ole pelastaa koko maailmaa, omien läheisten hyväksi toimiminen voi olla aivan riittävä tavoite! ■

Tiina Piha

Aluetoiminnan kehittäminen hyvässä vauhdissa

Lape-aktiiville oma opas

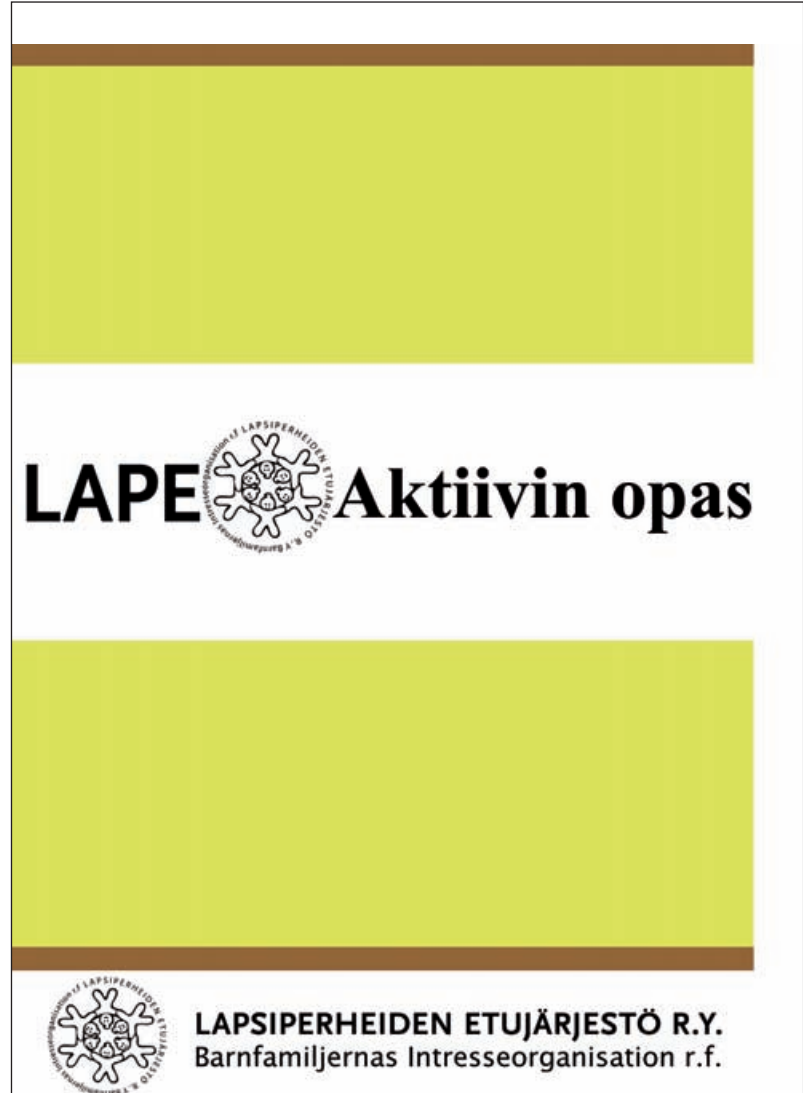
Lapsiperheiden Etujärjestö ry:n aluetoiminta on ollut noin vuoden ajan aktiivisen kehityksen kohteena. Aluetoiminnan kehittämishankkeen on tarkoitus helpottaa uuden toimijan alkuun pääsemistä, lisätä lapelaisten yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä selkiyttää tiedonkulkua paikallistoimijoiden ja hallituksen välillä. Hyvään alkuun pääsystä kehitystyötä on tarkoitus jatkaa myös vuoden 2009 aikana.

Vuonna 2008 aluevastaaville ja muille toimihenkilöille ryhdyttiin lähettämään hallituksen kokousten jälkeen sähköpostitse sisäinen tiedotuskirje kokouksessa käsitellyistä, eri toimijoiden kannalta merkityksellisistä asioista. Aluevastaavien toiveesta tiedotuskirjeeseen on liitetty myös ote aluetoiminnan toimintaraportista. Näin kullakin paikkakunnalla pysytään ajan tasalla tapahtumista ympäri Suomen. Muiden toiminnasta voi myös poimia ideoita omaan toimintaan.

Aluevastaavalistan ”siivous” on tarkoitus saattaa loppuun tämän kevään aikana. Aluevastaavilta on jo tiedusteltu heidän kiinnostustaan jatkaa tehtävässä. Toiveena on, että jatkossa listalta löytyisi vain sellaisia henkilöitä, jotka todella ovat mukana toiminnassa. Samalla on myös yritetty kartoittaa, minkälaista tuen tarvetta eri paikkakunnilla on.

Aivan näinä päivinä ilmestyy Lape-aktiivin opas, joka on tarkoitettu aluevastaaville ja muille toimihenkilöille. Se on tiivis tietopaketti, joka sisältää hyödyllistä tietoa Lapesta sekä neuvoja toiminnan aloittamiseen ja sen pyörittämiseen. Aktiivin oppaasta on lisätietoa toisaalla tässä lehdessä.

Lapella on aktiivista toimintaa usealla paikkakunnalla eri puolilla Suomea: Muun muassa Oulussa, Kuopiossa, Kuusankoskella ja Salossa oli vuoden

2008 aikana erityisen aktiivista Lape-toimintaa. Toimintaa oli laidasta laitaan: puuhakerhoa, vaihtokirpputori, Lapen esittelyä, edunvalvontaa, mielipidekirjoituksia ja niin edelleen. Porvoossa on juuri maaliskuun aikana käynnistynyt erittäin näkyvää aluetoimintaa. Siellä on pinnalla muun muassa kyläkoulujen kohtalo sekä päiväkotien ryhmäkoot. Vuoden 2009 aikana tavoitteena on koota toimijat yhteiseen koulutus- ja/tai virkistystapahtumaan.

Jäsenilleen Lape haluaa tarjota tukea sekä kanavan vaihtaa kokemuksia,

ideoita ja ajatuksia. Lape oma foorumi on siihen tarkoitukseen aivan loistava väline. Foorumille on rekisteröitynyt jo vajaa 75 käyttäjää eli oikein mukavasti, mutta mukaan mahtuu vielä. Jos et vielä ole rekisteröitynyt, niin tee se nyt osoitteessa: <http://lape.fi/forum/> ■

Kevätterveisin,
Roberta Fabritius
Aluetoiminnan yhteyshenkilö

Kuntaliitos puhututtaa perheen pienimpiäkin

Viime syksynä ajelimme mummulaan Somerolle. Esikoinen lueskeli ääneen kuntien nimiä, ja mainitsin, että ”ensi vuonna Kuusjokikin on Saloa”. Nelivuotias kuopus mietti hetken, ja laushti sitten, että ”mutta ei ne kaikki varmaan halua muuttua muuksi. Jos Kuusjoki muuttuu Saloksi, niin sitten Intia muuttuu Espanjaksi!” Esikoinen lähti mukaan leikkiin ja jatkoi, että ”niin ja sitten myös Englanti muuttuu Grönlanniksi”. Että näin kuntaliitokset saivat tylyä kommentointia lapsosilta... Vaikka olisihan se ihan kiva, jos Espanja muuttuisi vaikka Intiaksi, niin olisi lyhyempi matka tropiikkiin ;).

Toisella kertaa esikoinen pohdiskeli, että miksi Somero ei liity mukaan tähän isoon liitokseen. Jatkoi sitten hetken päästä, että ”ei Somero kyllä voi liittyä. Mummulan täytyy olla Somerolla!”

Mitäpä tähän sitten kommentoisi?

Näitä kommentointeja usein tulee juuri nimenomaan tien päällä, kun ajellaan paikkakunnalta toiselle. Viimeisin hyvä heitto tuli taas kerran mummulamatkalla, kotiin palatessa. Esikoinen kysyi takapenkiltä, joko ollaan Salossa. Vastasin, että ollaan, ja jatkokysymys paukahti heti: ”niin, mutta ollaanko Leikki-Salossa vai oikeassa Salossa?” Olin hetken huuli pyöreänä, ja kysäisin, mitä eroa on Leikki-Salolla ja oikealla Salolla, ja tämä seitsemänvuotias tuleva kuntajakoselvittäjä totesi, että ”Leikki-Saloa on ne paikat, joita aikuiset nykyään kutsuu Saloksi vaikka ne ei sitä ole. Oikea Salo on se vanha Salo”.

Saa nähdä, kuinka tässä aikojen saatossa lapsetkin sopeutuvat näihin muutoksiin. Mutta ihan mielenkiintoista

on kuunnella lasten juttuja ja heidän ajatusmaailmaansa, isoja asioita hekin pohtivat, ja muodostavat omat mielipiteensä. Aika teräviä kommentteja tulee usein, viimeksi eilen lapsukaiset pohtivat vastakohtia. Kuopus kysyi esikoiselta, että mikä on kaapin vastakohta. Esikoinen mietti ihmeissään, eikä keksinyt vastausta, joten kuopus heläytti: ”vaatteet tietenkin!”. Totta sekin, vaatteet eivät itsestään kulkeudu kaappiin, vaan ovat jossain aivan muualla kuin kaapissa...

Pitäisiköhän äidin tarttua kasoihin ja vastakohtiin? Sitä odotellessa, aurinkoisia kevätpäiviä ja hauskoja juttuja! ■

Elina Seitz 2200

Jos vastaanottajaa ei tavoiteta
pyydämme palauttamaan osoitteeseen
Lapsiperheiden etujärjestö r.y.
anne liias
kiertotie 11 a 2
37830 viiala

Aluevastaavat

Aluevastaavat toimivat Lapsiperheiden Etujärjestön alueellisina yhteyshenkilöinä. Jos sinulla on ideoita tai toivomuksia, joita haluaisit toteuttaa omalla alueellasi, ota yhteyttä oman paikkakuntasi vastaavaan. Jos oma alueesi puuttuu listalta ja olisit itse halukas tarjoutumaan aluevastaavaksi, ota yhteyttä aluetoiminnan yhteyshenkilöön.

Aluevastaavien yhteyshenkilö:

Anna Lepistö
040 181 6720
lepistoanna@gmail.com

ESPOO

Janne Kylli
050 414 1604
[janne.kylli\(@\)kolumbus.fi](mailto:janne.kylli(@)kolumbus.fi)

ETELÄ-PIRKANMAA

Susanna Saxberg-Tesmala
044 013 0801
[sax.original\(@\)pp.inet.fi](mailto:sax.original(@)pp.inet.fi)

HAUKIPUDAS

Emilia Jääskeläinen
emilia_jii@yahoo.com

HELSINKI

Salla Sieranen
044 074 5850
[salla.sieranen\(@\)gmail.com](mailto:salla.sieranen(@)gmail.com)
Reetta Holmberg
045 131 6563
[reettanen\(@\)gmail.com](mailto:reettanen(@)gmail.com)

ILMAJOKI

Anne Saari
040 5424 826
anne.saari@netikka.fi

JOENSUU

Aila Tuohi-Hirvonen
040 534 7153
a.tuohi@luukku.com

JYVÄSKYLÄ

Eila Pitkänen
050 491 5419
epitkanen@gmail.com

JÄRVENPÄÄ-TUUSULA

Irina Havinmaa
050 5558 088
irina.havinmaa@gmail.com

KAARINA

Katrin Ronkainen
0500 705 082
katrin-kristiina.ronkainen@pp.inet.fi

KAUHAVA- LAPUA

Sari Salomaa
050 5886 960
sari.salomaa@nic.fi

KEMPELE

Anna Lanas-Nevala
044 3171 282
anna.lanas@gmail.com
Johanna Harmainen
johanna.harmainen@pp.inet.fi

KIRKKONUMMI-SIUNTIO-INKOO

Virpi Miettinen
050 3669 109
virpi@sci.fi

KUOPIO

Hiltunen Laura
040 564 8578
ljkallio@hotmail.com
Katja Koivistoinen
0400 808 329
katja.koivistoinen@wenjawekkuli.fi

KOUVOLA (KUUSANKOSKI)

Elina Vertanen
elinavertanen@msn.com

MÄNTSÄLÄ

Eija Hynninen
050 593 9683
eija.hynninen@pp.inet.fi

NURMIJÄRVI

Virpi Korhonen
0400 697 973
virpi.m.korhonen@helsinki.fi

PIETARSAARI

Anna-Maria Pokela
050 353 8911
ansku.pokela@multi.fi

PORI

Helena Vuontio
050 405 8855
helena.vuontio@luukku.com

PORVOO

Henrietta Janhonen
050 088 7383
[henrietta.janhonen\(@\)hotmail.com](mailto:henrietta.janhonen(@)hotmail.com)
Sanna Hamström
050 595 7410
[sanna.hamstrom\(@\)luukku.com](mailto:sanna.hamstrom(@)luukku.com)

RAAHE

Anna Pärkkä
044 022 7711
parkka@suomi24.fi

RISTIINA

Tiina Tähtinen
050 521 1052
tahtiina@hotmail.com

ROVANIEMI

Roberta Fabritius
044 540 2727
rfabritius@gmail.com

SALO

Seitz Elina
041 437 2423
elina.seitz@gmail.com

TURKU

Tiina Piha
050 553 3248
tiina2.piha@kolumbus.fi

VANTAA

Johanna Happonen
[johanna.happonen\(@\)netti.fi](mailto:johanna.happonen(@)netti.fi)

MUISTATHAN ILMOITTA
MUUTTUNEET YHTEYSTIETOSI ALUE-
VASTAAVIEN YHTEYSHENKILÖLLE.